

Bibliografski opis

CICERO, Marcus Tullius

M.T. Ciceronis Rhetoricor. ad C. Herennium libri. Quos alii non esse Ciceronis asseverant. De inventione libri duo. Interpretibus. Francisco Maturantio Antonio Mancinello Iodoco Babio [sic] Ascensio & Mario Fabio Victorino. - [Venezia : s. n.], 1534. - [6], CCVII f. ;2°

Sorodni elektronski vir: http://www2.arnes.si/~kppomm/cinquecento/cicero_1534.pdf.

- Signature: *-A⁸, B-*⁶, *⁸, a-i⁶, k⁸. - Podatek o kraju izida iz:

<http://edit16.iccu.sbn.it/main.htm>. - Na prednjem spojnem listu zapis: Ad usum Matthei De Rubeis Verona 1700: POMPI

Prstni odtis (po fei): I.us s.i- tapo Eavo 3 M.D.XXXIII.: POMPI

1. Badius, Josse, 1462-1535 [komentator]
2. Mancinelli, Antonio, 1452-1505 [komentator]
3. Maturanzio, Francesco, 1443-1518 [komentator]
4. Victorinus, Gaius Marius [komentator]

820

Sign.: SK 0007422

COBISS.SI-ID 428276

Bibliografske opombe

avtor Mark Tulij Cicero (106-43 pr.n.š.) sodi v klasično obdobje rimske književnosti, v t. i. zlato dobo, ki je trajala od Suline diktature do Avgustove smrti. Književnost Cicerove dobe je veren odraz razrednih bojev takratne rimske družbe. Polstoletni prehod od republike do principata so označili zadnji politični obračuni in državljanske vojne med plemstvom in ljudstvom. Rimski imperializem je poleg barbarov zaslužnil tudi domače prebivalstvo, iz krvavih bojev, katerih žrtvi sta bila tudi Cezar in Cicero, pa je kot zmagovalec izšel Oktavijan (Avgust). Cicero je bil kot član premožne plemiške družine deležen izvrstne izobrazbe, najprej je študiral retoriko, nato pravo in filozofijo. Hitro je napredoval do konzula in senatorja, nekaj časa moral preživeti v izgnanstvu v Solunu in Draču, po vrnitvi v Rim se je ukvarjal s književnostjo, v senatu pa zagovarjal konzervativna stališča in kritiziral triumvira Antonija, ki ga je zato ukazal ubiti. Njegov izreden jezikovni stil je vplival na omiko evropskega človeka vse do najnovejših dni. Ohranjenih je okrog 58 političnih in sodnih govorov, v 15. stoletju pa je bil najbolj tiskan avtor. Po zaslugi ohranjene korespondence z družino in prijatelji je verjetno najboljše poznana osebnost antičnega Rima¹

vsebina Auctor ad Herennium je ime, s katerim se poimenuje anonimnega pisca dela v štirih knjigah De ratione dicendi iz let okoli 86-82 pr.n.š., ki je posvečeno nekemu Gaju Hereniju.² Besedili v enem delu Rhetoricorum ad Herennium³ sta s Cicerovim De inventione najstarejše retorično delo v latinščini. Do 16. stoletja je Cicero veljal za avtorja vseh teh besedil, saj sta Hieronymus in srednjeveška filozofska tradicija povezovali herensko retoriko s Cicerovim delom De Inventione. Anonimno delo pa naj bi nastalo v letih 86-82 pr.n.št. in bilo edino ohranjeno latinsko delo o klasični veščini spomina.

Fizični opis

pisna podlaga ročno izdelan papir, debelejšje vodne črte navpične, vodni znak v sredini (vsaj štirje različni - tehtnica, sidro, lilija, škofovski klobuk -, en vodni znak dvojček), dodatni vodni znak (vsaj trije različni) v spodnjem in zgornjem zunanem kotu lista

številčenje, signature, register, kustosi, živa pagina

foliacija v rimskih številkah se začne z besedilom (FO. I. itn.)

označbe snopičev prvi snopič s posvetilom iz leta 1508 in predgovori iz 1493 je označen s križem ✕, nato A-* in a-k. Označena je prva polovica snopiča, listi z rimskimi številkami ii-iii (oziroma iii na kvaternijih). Na snopiču

¹ Budimir, M.: Litterae latinae, str. 7-8.

² Budimir, M.: Litterae latinae, str. 6-8.

³ O tem v M. T. Ciceronis Rhetoricor. ad C. Herennium, 1534.

A so oznake listov 2, 3 in iiiij. Napačna oznaka na snopiču K (H). Norma v drugem delu na recto straneh prve polovice snopiča.

vrste snopičev v prvem delu terniji, razen ✕, A in *, ki so kvaterniji, v drugem delu so terniji, snopič k pa je kvaternij

register v obeh delih na koncu besedila

kustosi v prvem delu na vseh verso straneh do snopiča H, nato samo na zadnji strani snopiča, v drugem delu na zadnji strani snopiča

živa pagina na vseh straneh nad besedilom

okrasi, ilustracije, signet, zapis

vrsta pisave antikva v vsaj dveh velikostih (večja za Cicerovo besedilo, manjša za komentarje)

inicialke okrašene inicialke treh velikosti

potek besedila ponekod komentar obdaja besedilo, ponekod v dveh kolonah ali celostransko

okrasi naslovno stran obdaja bordura z rastlinskimi dekorativnimi elementi, besedilo v črni in rdeči barvi (rubriciranje)

signet ni

marginalije so

rokopisne opombe tudi popravek napačne oznake snopiča K

vezava

format 30 X 21,5 cm

vezice ni (več?)

material platnic in prevleka prevezano, platnice iz lepenke, prevlečene s pergamentom

kapitel ni

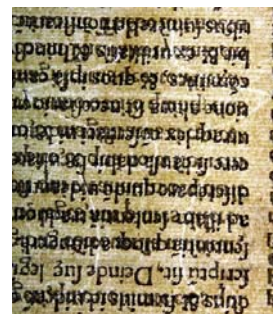
hrbet cevast, šivan, lepenka, z napisom Ciceronis Rhetorica ad C. Herennium

ohranjenost

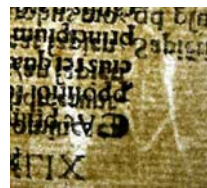
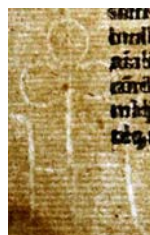
poškodbe na vezavi vezava poškodovana, hrbet zlomljen, vezice zrahljane in odtrgane

poškodbe na knjižnem bloku izpadanje listov, madeži in poškodbe zaradi vlage in bioloških škodljivcev – insektov in glodavcev

izvor na prednjem prostem spojnem listu zapis Ad usum Matthei De Rubeis Verona 1700

vodni znaki

dodatni vodni znaki